

Co-funded by the European Union

THE LONDON SCHOOL
OF ECONOMICS AND
POLITICAL SCIENCE

Media

Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media

ONLINE WEERBAARHEID

Zelfregulering en coping-strategieën
in relatie tot psychosociale en contextkenmerken
Leen d'Haenens, KU Leuven

EU Kids Online: achtergrond en theoretisch kader

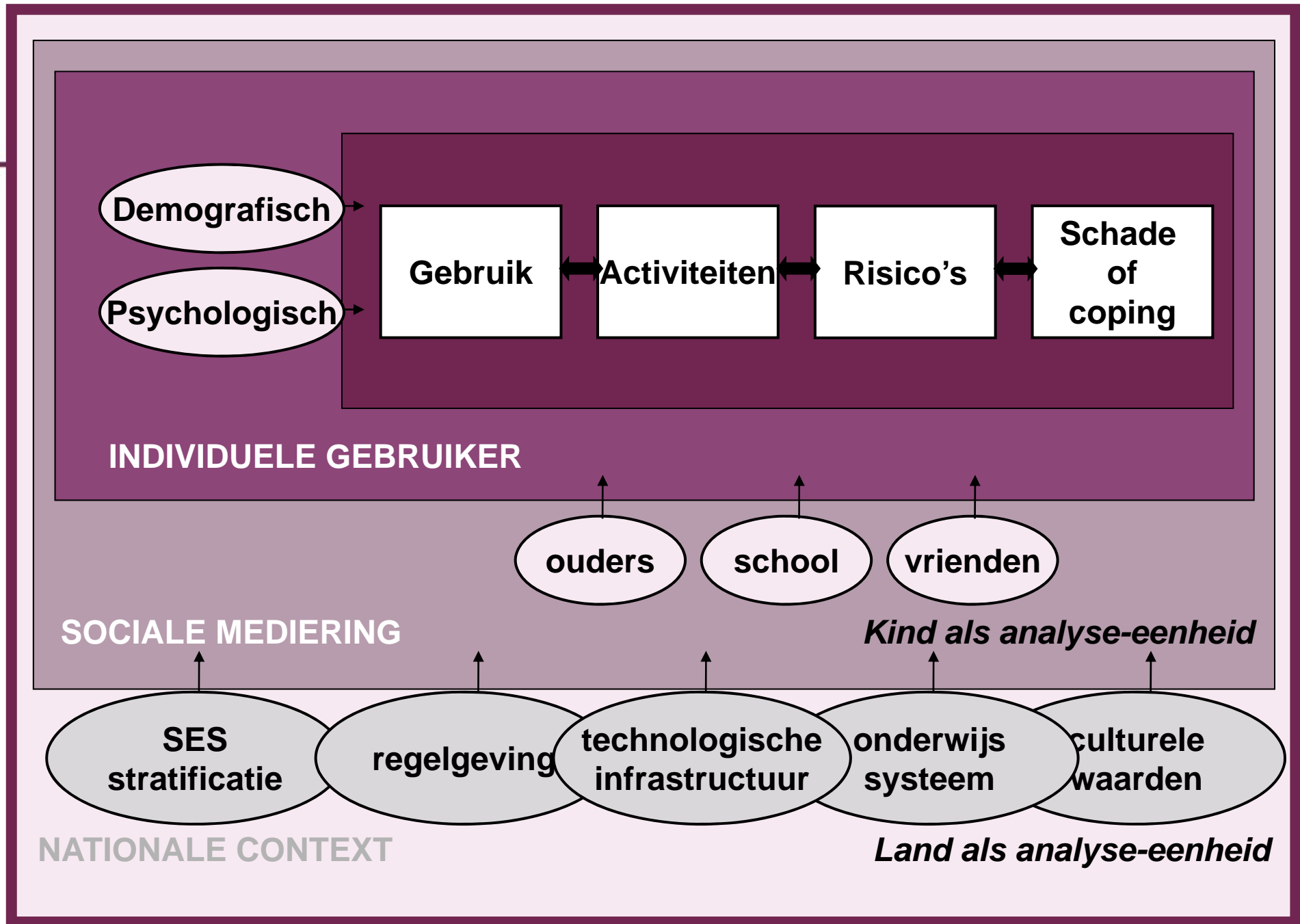

- **Types online risico's**
- **Van gebruik tot coping**
- **Twee niveaus van analyse**
  - Individuele gebruiker
  - Sociale mediëring

Types online risico's

	Content Kind als ontvanger (massaproducties)	Contact Kind als deelnemer (volwassene als initiatiefnemer)	Conduct Kind als actor (kind als initiatiefnemer/ slachtoffer)
Agressief	Gewelddadige en gruwelijke inhoud	Lastigvallen, stalken	Cyberpesten
Seksueel	Pornografisch materiaal	Seksueel misbruik	Seksuele vragen en handelingen, 'sexting'
Inhoudelijk	Racistische en/of discriminerende inhoud	Ideologische overtuigingen/ brainwashing	Schadelijke user- generated content
Commercieel	Verborgen marketing	Misbruik van persoonlijke data	Gokken, copyright, illegaal downloaden

Individuele kenmerken

Demografisch

geslacht, leeftijd, SES

Psychologisch

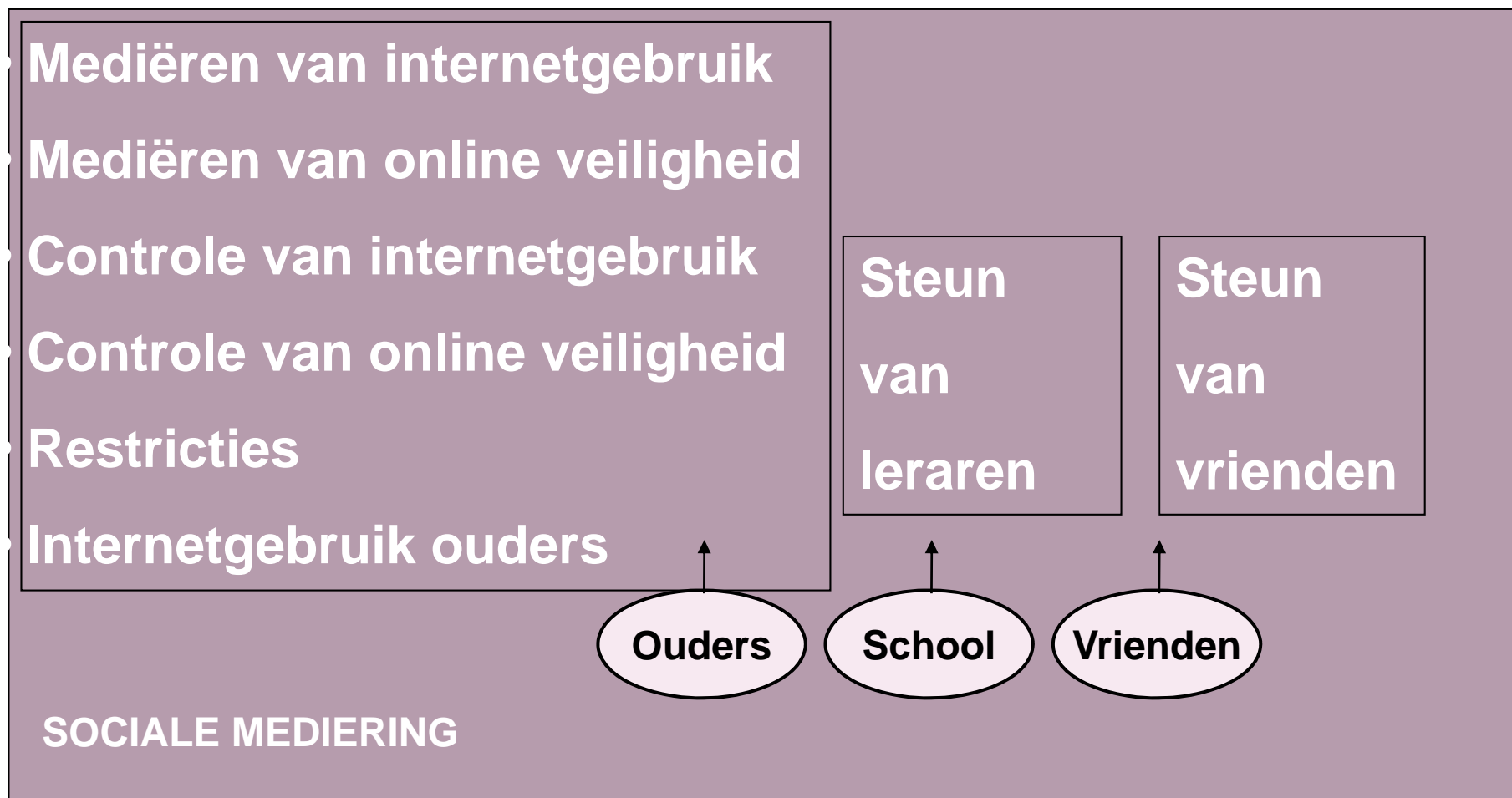
**zelfvertrouwen, psychologische
problemen, sensatiezoeken**

Voorspellers

mediawijsheid, mate van aangedaan zijn

INDIVIDUELE GEBRUIKER

Sociale mediëring

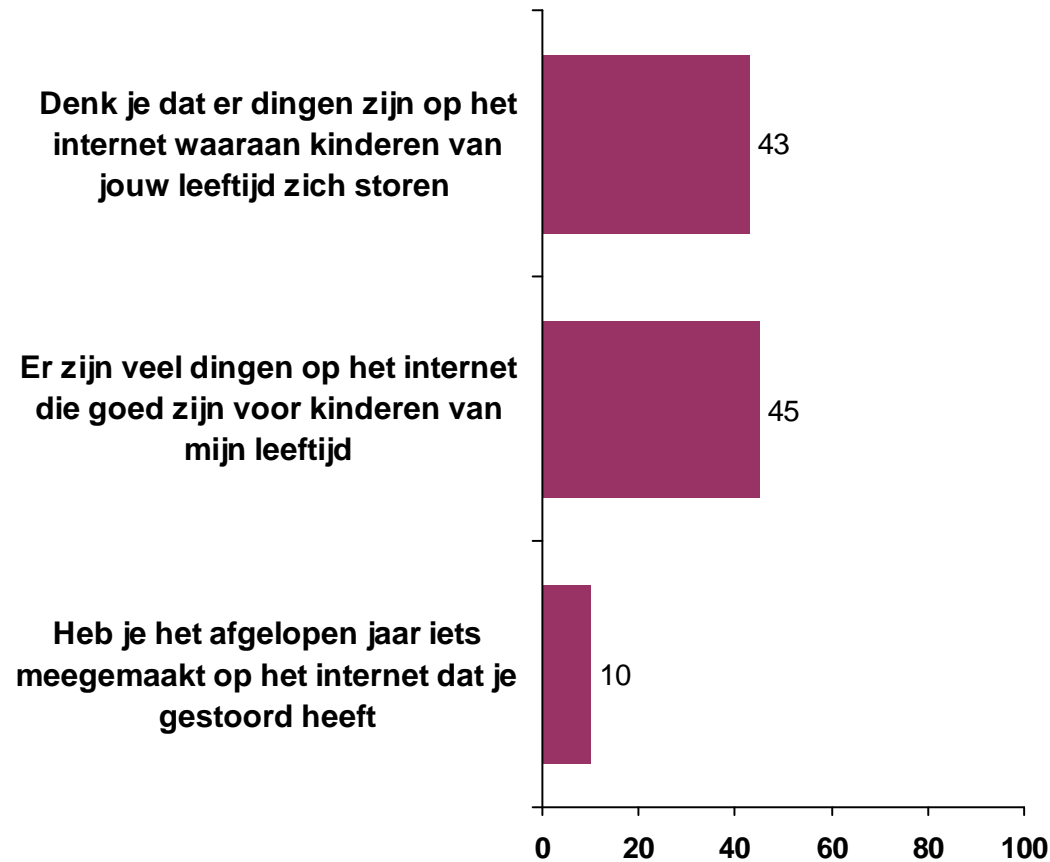

Veilig online: overzicht topics

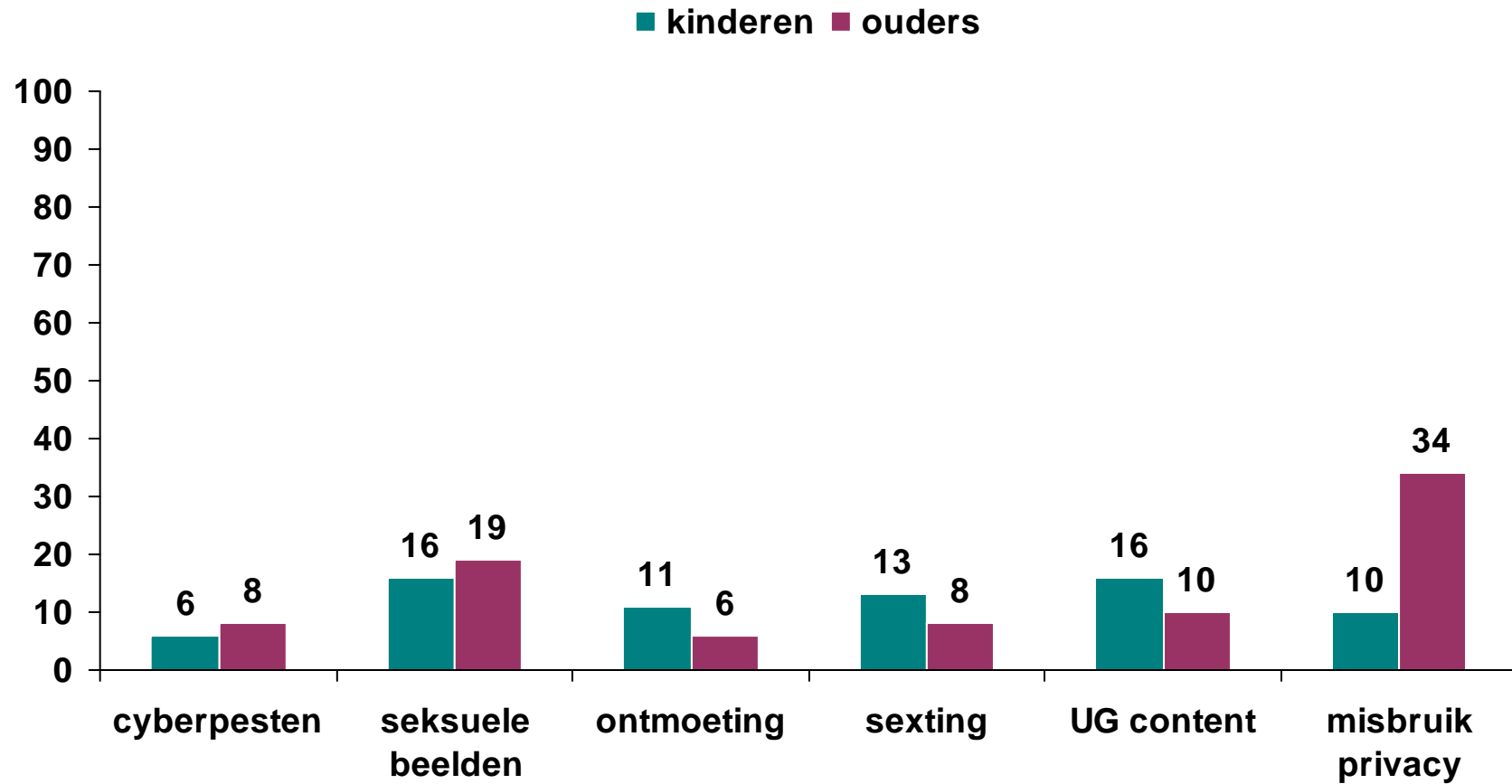
- **Blootstelling versus schade**
- **Zelfbescherming en coping-strategieën**
- **Tussenkomsst van ouders, leraren en vrienden (sociale mediëring)**

Blootstelling: bewustzijn van risico's en kansen (N=1005)

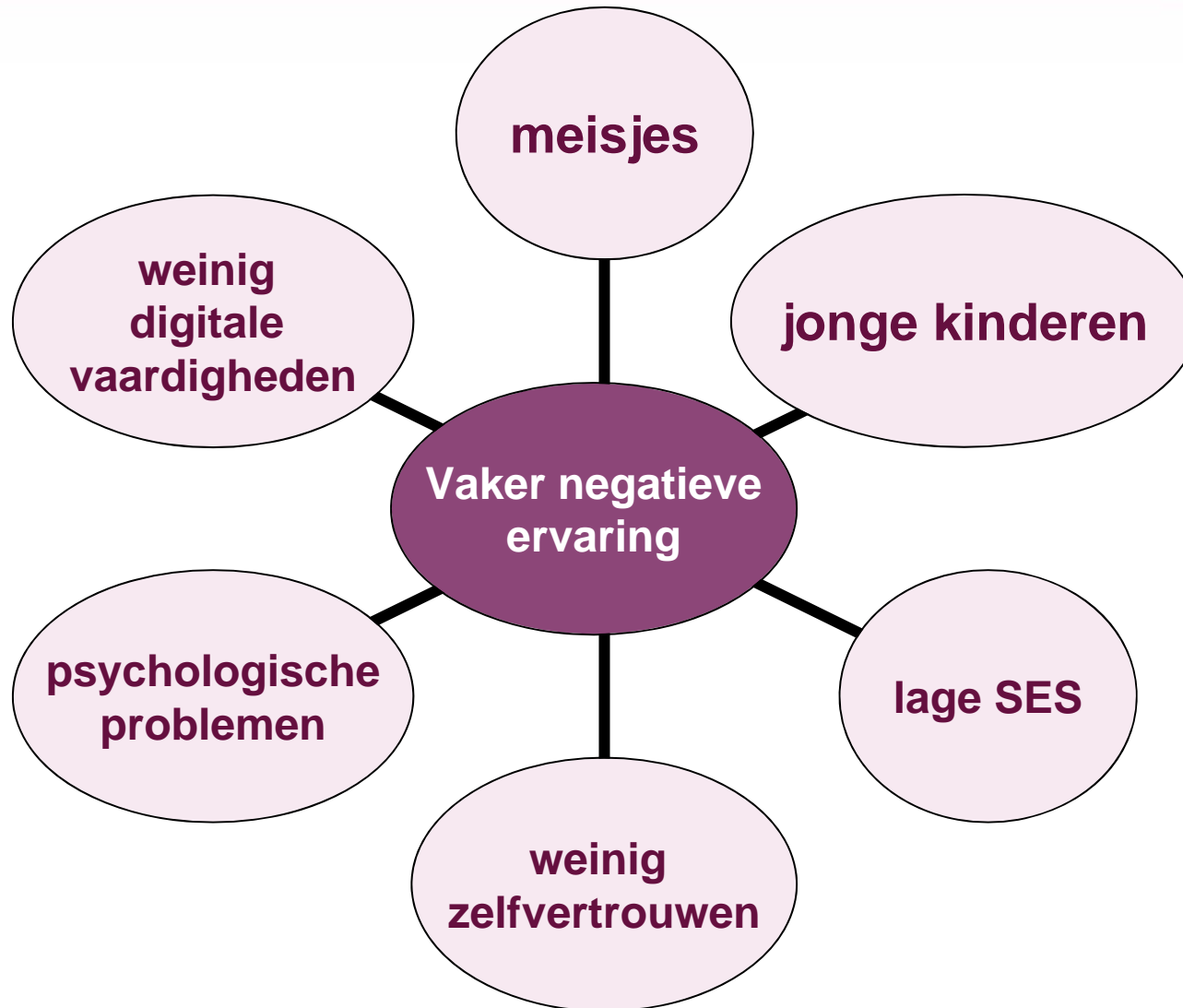

Blootstelling: kinderen vs ouders (N=1005)

Blootstelling en schade: kwetsbare jongeren

Zelfbescherming: typologie van strategieën

- **Passief/fatalistisch**
  - Stoppen met internetgebruik
  - Hopen dat het probleem vanzelf weggaat
- **Nadelig voor**
  - Online kansen en mediawijsheid
  - Weerbaarheid (probleem kan terugkeren)

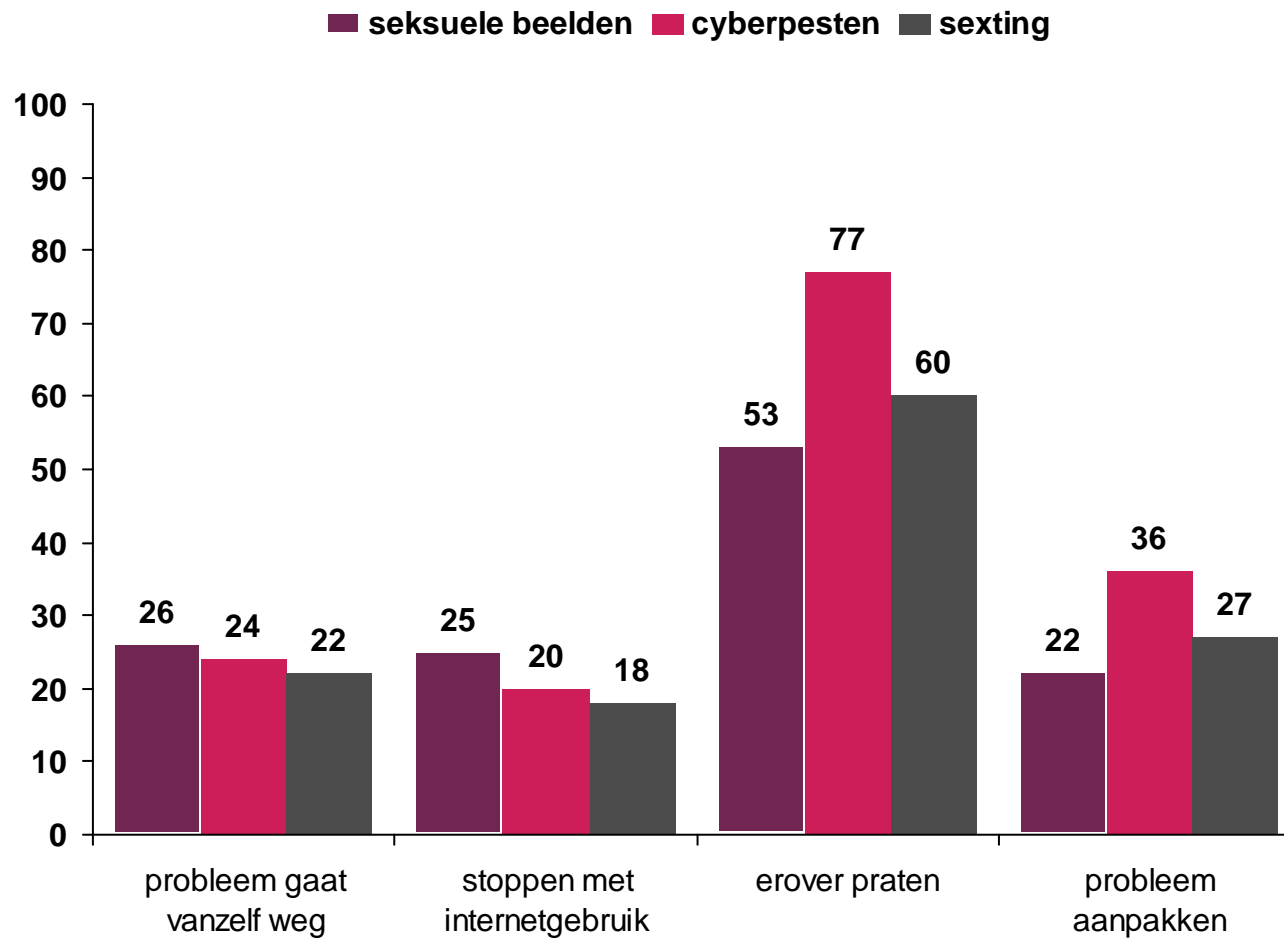
Zelfbescherming: typologie van strategieën

- **Communicatief**
  - Erover praten met ouders, vrienden, leraren, ...
- **Proactief/probleemoplossend**
  - Probleem aanpakken (algemeen)
  - Berichten verwijderen (online)
  - Afzender blokkeren (online)
  - Rapporteren aan provider (online)
  - Privacy-instellingen aanpassen (online)

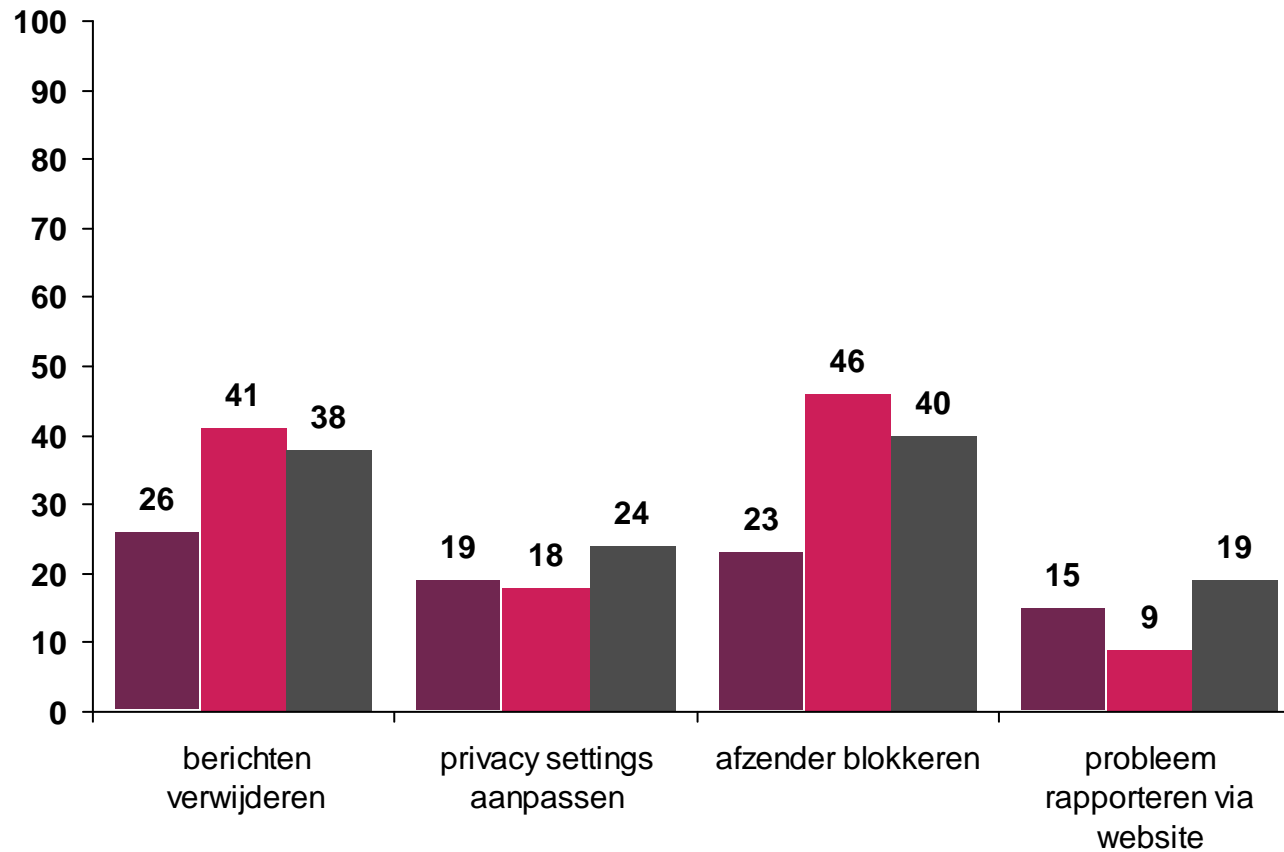
Zelfbescherming: strategieën (EUR)

Zelfbescherming: online strategieën (EUR)

■ seksuele beelden ■ cyberpesten ■ sexting

Zelfbescherming: seksuele beelden (EUR)

	Hopen dat probleem verdwijnt	Stoppen met internetten	Erover praten	Probleem aanpakken	Berichten wissen	Afzender blokkeren
Jongens	30	22	50	25	25	24
Meisjes	22	29	56	19	26	22
Zelfvertrouwen						
Weinig	35	26	46	18	32	32
Gemiddeld	23	25	53	19	25	21
Veel	26	26	56	26	25	23
Mediawijsheid						
Laag	23	44	56	13	23	12
Gemiddeld	25	25	55	21	20	22
Hoog	27	16	50	26	36	29
Neg. ervaring						
sterk/behoorlijk	31	37	63	30	29	27
niet/een beetje	23	16	47	15	23	19

Zelfbescherming: cyberpesten (EUR)

	Hopen dat probleem verdwijnt	Stoppen met internetten	Erover praten	Probleem aanpakken	Berichten wissen	Afzender blokkeren
Jongens	18	19	67	30	39	43
Meisjes	28	20	85	41	43	48
Zelfvertrouwen						
Weinig	20	47	71	42	52	37
Gemiddeld	31	17	77	29	44	46
Veel	16	18	78	44	36	47
Mediawijsheid						
Laag	26	40	78	34	38	33
Gemiddeld	24	19	80	37	43	46
Hoog	23	16	71	36	39	48
Neg. ervaring						
sterk/behoorlijk	18	10	67	24	37	46
niet/een beetje	27	22	85	44	46	50

Zelfbescherming: sexting (EUR)

	Hopen dat probleem verdwijnt	Stoppen met internetten	Erover praten	Probleem aanpakken	Berichten wissen	Afzender blokkeren
Jongens	36	13	48	23	33	33
Meisjes	14	21	66	29	41	45
Zelfvertrouwen						
Weinig	22	33	48	10	28	37
Gemiddeld	25	21	59	26	40	38
Veel	18	11	63	32	36	44
Mediawijsheid						
Laag	36	28	52	12	10	10
Gemiddeld	21	18	61	23	37	43
Hoog	22	14	58	35	44	42
Neg. ervaring						
sterk/behoorlijk	21	22	69	31	40	39
niet/een beetje	23	12	54	23	37	43

Zelfbescherming: kwetsbare groepen

Laag zelfvertrouwen
(contactrisico's)

Laag zelfvertrouwen
(contactrisico's)

Sterk aangedaan
(seksuele beelden, cyberpesten)

Sterk aangedaan

Lage sensatiezoeker
(seksuele beelden, cyberpesten)

Jongere kinderen
(seksuele beelden, cyberpesten)

Jongens
(seksuele risico's)

Meisjes
(seksuele beelden,
cyberpesten)

**Hopen dat probleem
vanzelf verdwijnt**

**Stoppen met
internetten**

Zelfbescherming:

Veel zelfvertrouwen
(seksuele risico's)

Sterk aangedaan

Meisjes

Erover praten

Veel zelfvertrouwen

Veel mediawijsheid
(seksuele risico's)

Sterk aangedaan
(seksuele beelden,
cyberpesten)

Lage SES
(contactrisico's)

Probleem aanpakken

Zelfbescherming:

Veel mediawijsheid

Veel mediawijsheid

Sterk aangedaan
(contactrisico's)

Sterk aangedaan
(seksuele beelden,
cyberpesten)

Lage SES
(seksuele beelden,
cyberpesten)

Oudere kids
(seksuele beelden,
cyberpesten)

**Berichten
verwijderen**

**Afzender
blokkeren**

Zelfbescherming en coping: conclusies

- **Weinig mediawijsheid**
  - Minder proactief, vooral m.b.t. online strategieën
- **Laag zelfvertrouwen**
  - Meer passief/fatalistisch en minder proactief
- **Meisjes**
  - Meer fatalistisch, maar ook meer communicatief
- **Jongere kinderen (9-12 jaar)**
  - Meer fatalistisch, minder proactief online
- **Intensiteit van negatieve ervaring: sterke voorspeller**

Sociale mediëring: algemeen

Achtergrond: onderzoek naar TV-kijken

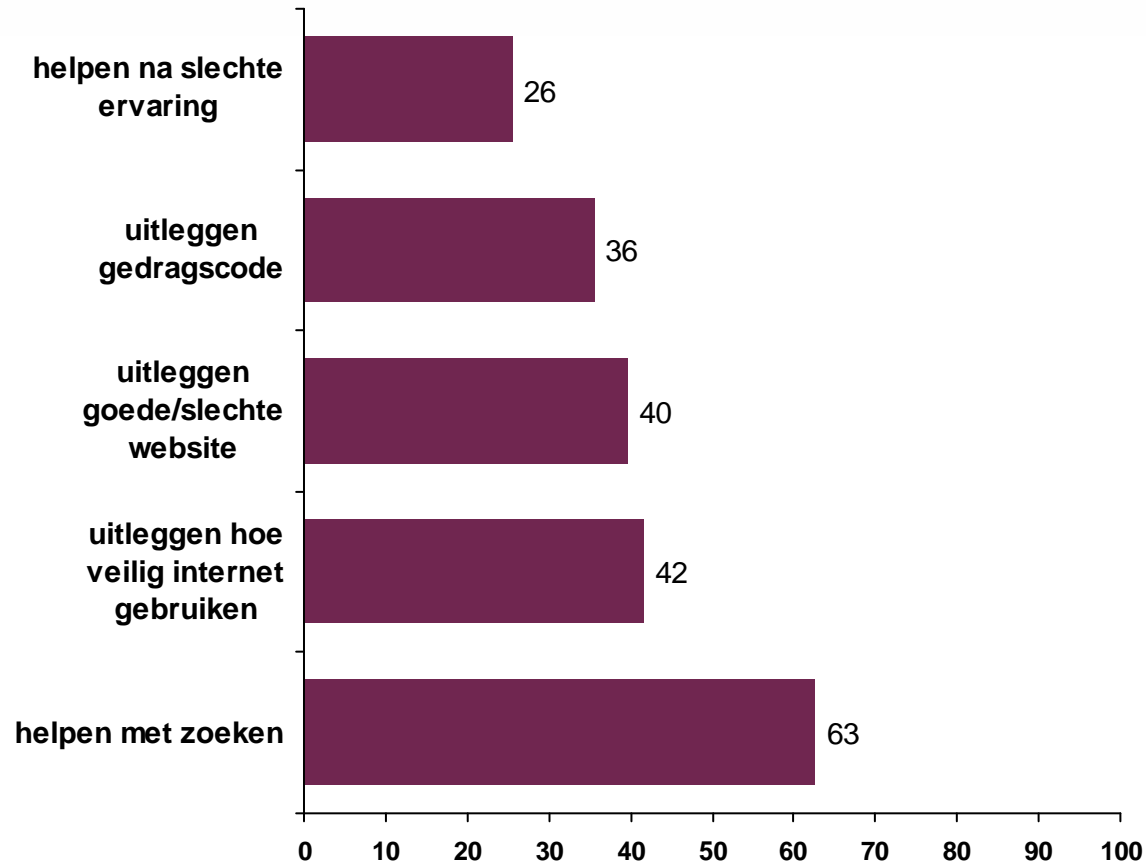
- **Actieve mediatie**
  - Communicatief, tijdens online activiteiten van het kind
- **Restrictieve mediatie**
  - Opleggen van regels en beperkingen
- **Sociaal meekijken**
  - Aanwezig zijn zonder actief in te grijpen

Sociale mediëring: online

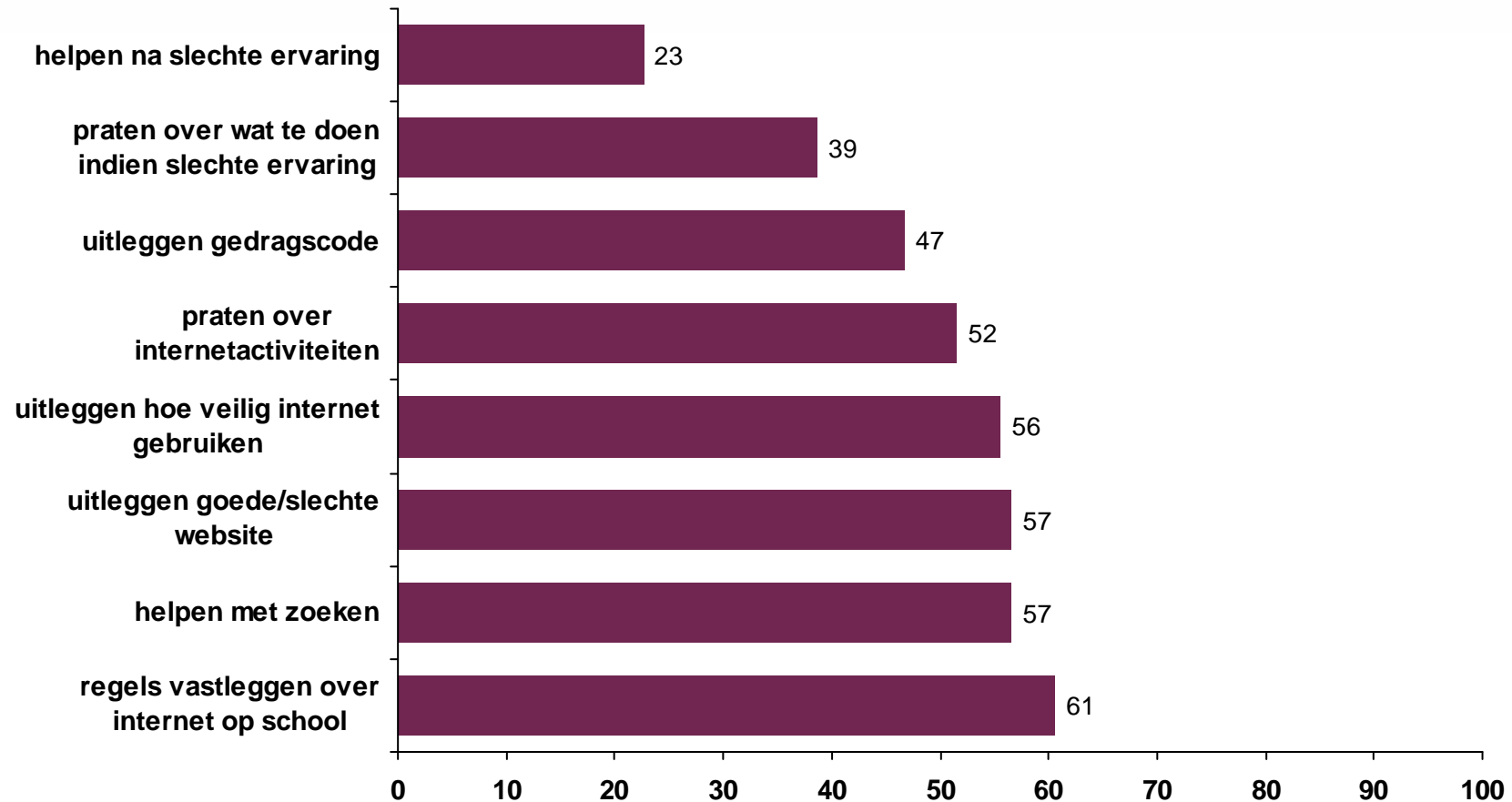
- **Mediëren van internetgebruik**
  - Actief/sociaal
- **Mediëren van online veiligheid**
  - Actief/sociaal (voor, tijdens en na internetten)
- **Monitoren van internetgebruik**
  - Controlerend/restrictief
- **Monitoren van online veiligheid**
  - Controlerend/restrictief (technische tools)
- **Restricties opleggen**

Sociale mediëring: vrienden (N=1005)

Sociale mediëring: leraren (N=1005)

Sociale mediëring: impact op coping-strategieën

Controle online veiligheid
(seksuele beelden, cyberpesten)

Controle online veiligheid
(seksuele beelden, cyberpesten)

Beperkt internetgebruik ouders
(seksuele risico's)

Mediëren online veiligheid

Steun vrienden
(seksuele risico's)

Steun vrienden
(seksuele risico's)

Steun leerkracht
(seksuele beelden,
cyberpesten)

**Stoppen met
internetten**

Erover praten

Sociale mediëring: impact op coping-strategieën

Minder steun leerkracht
(contactrisico's)

Mediëring online veiligheid
(contactrisico's)

Steun vrienden
(contactrisico's)

Steun vrienden
(seksuele beelden, cyberpesten)

**Berichten
verwijderen**

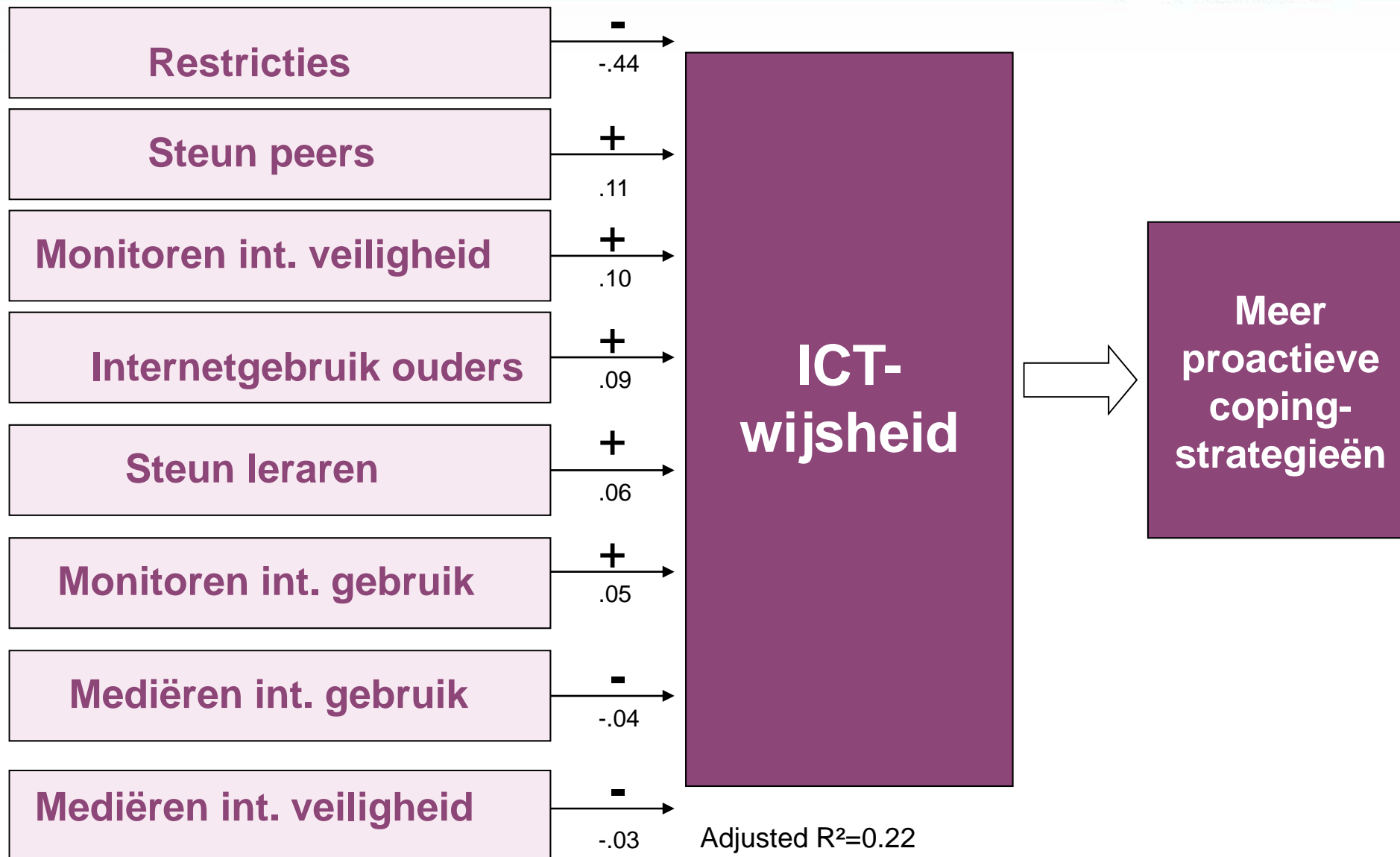
**Afzender
blokkeren**

Sociale mediëring: conclusie

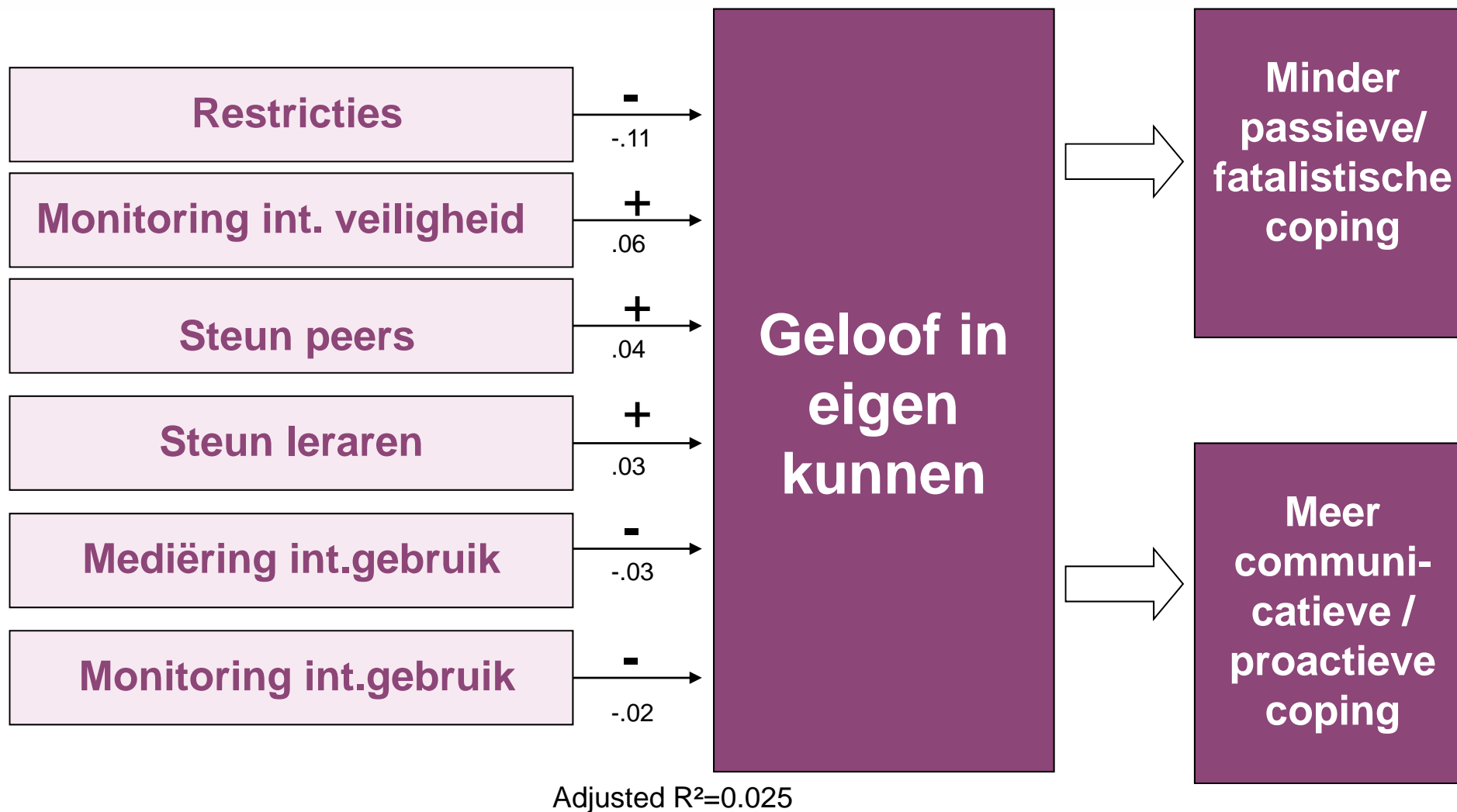

- **Ouders** (Presentatie Katia Segers)
- **Vrienden**
  - Ambivalente impact (zowel positief als negatief)
- **Leraren**
  - Beperkte impact, behalve op communicatieve strategieën
  - Indien aanwezig, positieve impact op weerbaarheid

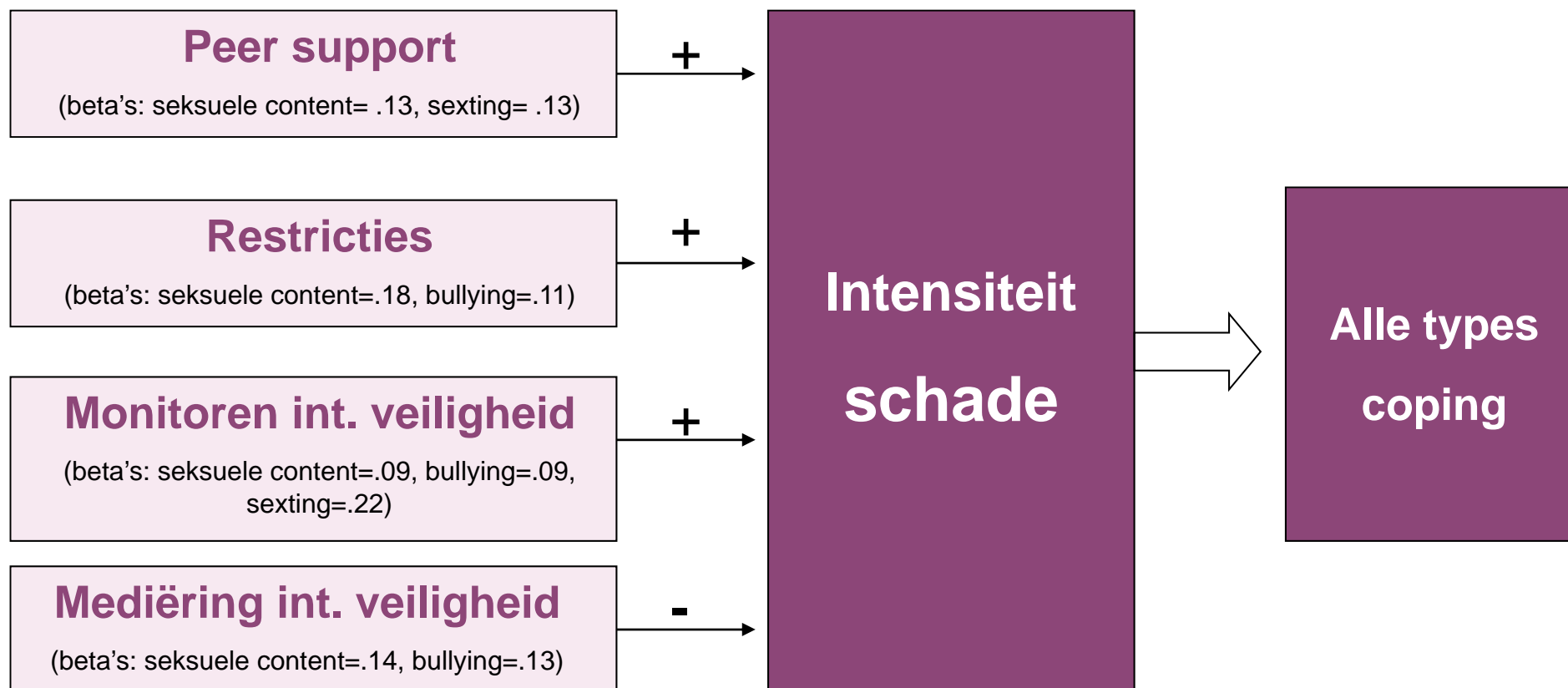
ICT-wijsheid

Geloof in eigen kunnen

Intensiteit van de schade

Adjusted R²: seksuele content= 0.078; bullying=0.048; sexting=0.103